

Objectius

- Aportar elements de reflexió del fet educatiu com a fet social.
 - Conèixer la gènesi, l'estructura i la organització del Sistema Educatiu a Espanya i Catalunya.
 - Aprendre a valorar de manera crítica les repercussions socials de les polítiques educatives i de les pràctiques pedagògiques
 - Iniciar a la lectura i a la interpretació de dades i gràfiques sobre l'ensenyament.
-

Temari

1. INTRODUCCIÓ: L'EDUCACIÓ COM A FET SOCIAL

1. L'educació a les societats humanes. L'educació formal, no formal i informal.
2. Les contradictòries finalitats de la institució escolar.

2. LA FORMACIÓ DEL SISTEMA ESCOLAR A ESPANYA.

1. De l'Antic Règim a la configuració dels Estats Moderns. Transformacions socio-econòmiques, polítiques i culturals. El procés de secularització de la societat.
- 2.2. Els principis liberals en educació. Condicionants i límits en el context socio-polític d'Espanya.
- 2.3. La Política educativa de l'Estat al segle XIX i fins els inicis de l'Escola de Masses.
1. Constitució de Cadis, Informe Quintana i Llei Moyano
 2. Segona República
- 2.4. L'evolució de l'escolarització i l'analfabetisme al llarg del segle XIX i la primera meitat del segle XX.

3. LES ALTERNATIVES EDUCATIVES A LES POLÍTIQUES EDUCATIVES OFICIALS

- 3.1. Les principals concepcions socio-polítiques sobre el control de la institució escolar i la llibertat d'ensenyament
- 3.2. Les alternatives a l'escola tradicional:
 - 3.2.1. Pedagogia Tradicional/ Pedagogia Nova: el moviment de l'Escola Nova a Europa i USA
 - 3.2.2. Les aspiracions de la burgesia liberal progressista: la *Institución Libre de Enseñanza*

3.2.3. L'escola des del pensament anarquista: l'*Escola Moderna* de Ferrer i Guàrdia

3.2.4. El projecte socialista: "Bases para un programa de instrucción pública"

3.2.5. El moviment de l'*Escola Nova a Catalunya* el 1er terç del segle XX. Les realitzacions de

la Mancomunitat i de l'Ajuntament de Barcelona

3.3. La primera ruptura oficial amb el sistema educatiu tradicional: la Segona República i la "Guerra

Escolar". Les propostes de la Generalitat de Catalunya durant la Guerra Civil: el C.E.N.U.

4. DE L'ESCOLA D'ELIT A L'ESCOLA DE MASSES

4.1. El retorn al passat: ideologia Nacional-Catòlica i sistema escolar durant el franquisme autàrquic.

La dualitat pública-privada i la segmentació social del sistema escolar.

4.2. Les transformacions econòmiques i socials i les polítiques tecnocràtiques del darrer franquisme. Continuïtat i reforma: la Llei General d'Educació de 1970.

4.3. L'evolució de l'escolarització a la segona meitat del segle XX: La consolidació de l'escola de masses

4.4. L'evolució de les ideologies pedagògiques oficials. Els valors del Nacional-Catolicisme, els valors

de la tecnocràcia, els valors de la democràcia

5. LA POLÍTICA EDUCATIVA A L'ETAPA DEMOCRÀTICA

5.1. Sistema democràtic i política educativa. La Constitució de 1978: el consens polític i les diferències.

5.2. Gènesi i Constitució de l'Estat de les Autonomies. La Generalitat i les competències en Educació.

5.3. El nou ordenament educatiu.

5.3.1. LODE: El dret a l'educació i a la participació de la societat en el Sistema Educatiu

5.3.2. LOGSE: La reforma del sistema educatiu. Bases sociològiques i pedagògiques

5.3.3. LOPEG: la participació, avaluació i govern dels centres. Els Consells Escolars

5.3.4. L'ordenament educatiu a Catalunya.

5.4. Els moviments de Renovació Pedagògica davant la reforma

5.5. Finançament i situació actual

Avaluació

Bibliografia

AJA, E. al., Constituciones y periodos constituyentes en España (1808-1936) Madrid: Siglo XXI, 1992. (16ª ed.)

CUADERNOS DE PEDAGOGIA, núm. 210, gener 1993

DARDER, P. i al., Aproximació al fet educatiu. Barcelona: UAB, 1987

DELVAL, Juan. Los fines de la educación. Madrid: Siglo XXI, 1990

FERNANDEZ ENGUITA, Mariano, La escuela a examen. Madrid: Eudema, 1990

MARAVALL, José M., La reforma de la enseñanza. Barcelona: C.P/ Laia, Barcelona, 1985 (3ª ed.)

MARCHESI, Álvaro., Controversias en la educación española. Madrid, Alianza Editorial, 2000.

MATA Marta, La educación pública ¿Qué era? ¿Qué es?. Barcelona: Destino, 1997

MEDINA, E., La lucha por la educación en España 1770-1970. Madrid: Ayuso, 1977

M.E.C. Libro Blanco para la reforma del Sistema Educativo. Madrid: M.E.C., 1989

MONES, J., El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833-1938). Barcelona: La Magrana, 1977

PALACIOS, J., La cuestión escolar. Críticas y alternativas. Barcelona: Laia, 1989

PEREZ GALAN, M., La enseñanza en la Segunda República. Madrid: Mondadori, 1988

PUELLES, M. Educación e ideología en la España contemporánea. Labor, Madrid, 1991.
Apèndix

ROTGER, J M., (Coord) Sociologia de l'Educació. Vic-Barcelona: EUMO, 1990.

SARRAMONA J., (Coord) "L'educació a Catalunya". EDUCAR, núm. 16, pp.27-70. Bellaterra, 1989

SEMINARI D'HISTORIA DE L'ENSENYAMENT, L'ensenyament. Barcelona: La llar del llibre/Els llibres de la Frontera, 1985

VARIS AUTORS, L'Escola Nova catalana 1900-1939. Objectius, constants i problemàtica. Vic: EUMO-Diputació de Barcelona, 1992.

VILAR, P., Història d'Espanya. Barcelona: Crítica, 1987